

Ik herkende hem niet eens toen ik hem weer zag. Of misschien herkende ik hem beter. Pas achteraf snapte ik de spelregels die ik mij gemaakt had.

Voor het eerst ging ik alleen vliegen. Ik had de vlucht zelf geregeld en ik wist dat ik een bus moest vinden op het vliegveld, die naar de Cathedral zou gaan. Daar begon de onzekerheid: over bustijden had ik niks kunnen vinden. Ik sprak geen Spaans. In het vliegtuig zat ik naast een hoogzwangere yogajuf, die in Spanje was gaan wonen om zich bij haar Spaanse man te voegen. Zij maakte het vertrouwen in me wakker voor deze nieuwe streek waar zij was gaan wonen en waar zij zo genoot van de geur van de bomen, rondom het vliegveld.

Doordat ik mij al heel wat mans voelde op vliegvelden, sloot ik mij aan bij de eerste de beste rij waar mensen met paspoorten in hun handen stonden. Bleek dat ik al bijna weer aan het inchecken was voor Amsterdam. "De bussen?" Buiten. "El Cathedral?" vroeg ik aan de chauffeur. So far so good.

De buitenwijken van Santiago de Compostella kwamen in zicht en we reden een groot ondergronds busstation binnen, waar bijna iedereen uit ging stappen. "El Cathedral?" deed ik nog een keer naar de chauffeur. Nee, nee, nog niet.

Maar toen ik wel uit moest stappen, was er geen Cathedral te zien. Een straat. Een klein parkje. De weg waar we vandaan gekomen waren. Zo'n Cathedral zou toch huizenhoog overal boventuit moeten torenen, maar de gebouwen stonden te dicht op me.

Nu begon ik m'n spelregels te snappen. Ik wilde het niet vragen. Ik wilde m'n neus achterna kunnen gaan, vertrouwen dat die me naar Lucas zou brengen. Ik stak m'n neus om de hoek van de eerste straat, snoof eens goed, bekeek eens goed.... Nee, niets aantrekkelijks aan.

Zorgvuldig besnoef ik alle richtingen, bekeek de mensenstromen, en besloot het parkje over te steken. Ik weet niet meer van links en rechts, maar ik vond hem: de Cathedral. Het plein. We hadden afgesproken op het plein. Ik had Lucas laten weten dat ik was geland en die bus had er minstens 3 kwartier over gedaan. Dus hij zou er wel wezen. Toch?

Ik bekeek het eerste plein. Daar gebeurde niks. Hoek om. Ah! Daar was muziek. Een optreden met allemaal mensen als publiek. Ik scande alle rijen af. Geen Lucas. Dus voorbij aan de muziek. Hoek om. Ah... dit was definitely een plein. Groot! Ruim! Aan m'n linkerhand de Cathedral, aan de overkant een lange bogenrij. Niet druk. Ik scande alle mensen op het plein. Schoorvoette een beetje naar het midden. Hij zou mij toch moeten zien als hij er al was.

Ik zag de pelgrims. Mensen die blij waren om aangekomen te zijn. Ik zag ook één hele mooie man bij de bogen staan. Meteen woest aantrekkelijk. Ik moest aan Lucas z'n verhalen denken, hoe makkelijk hij in gesprek raakte met mensen op de ze tocht en overwoog om een praatje te maken, als ik dan toch nog op Lucas moest wachten. Maar dat leek me nou ook weer een beetje lullig: als hij me zou aantreffen terwijl ik aanpakte met de eerste de beste woest aantrekkelijke pelgrim die ik zag.

Een magere man met een baard, was het. Als ik naar z'n kuiten keek, dan meende ik iets te herkennen. Maar ja, dat heb je: dat als je naar vreemde mannen kijkt, dat je dan elementen van je geliefde ziet. Deze man leek ook op iemand te wachten. Hij scande ook het plein af. Ik voelde z'n blik af en toe over me heen glijden.

Dus ik nam ook in de buurt van de bogengalerij plaats, een paar pilaren links van hem. Nou ja: voor hem rechts. En bleef de mensen op het plein bekijken met de bereidheid om te ontmoeten. Daarmee ving ik een man en een vrouw. De man keek me blij lachend aan: "You seem very happy to have

arrived here!" verwelkomde hij me. "Yes I am" zei ik "but I came flying in here. My husband, he did the walking and I am going to meet him here. But I'm beginning to think I might not recognize him...."

Ik had de zin nog niet uitgesproken, of de woest aantrekkelijke pelgrim maakte zich los van z'n zuil. Het was Lucas! "Je hebt me laten wachten!" riep ik enigszins verontwaardigd omdat ik dacht dat hij een spelletje met me gespeeld had. "Jij hebt mij laten wachten, zul je bedoelen!" zei hij terug. "Ik zie ineens die mensen weglopen en daar kom jij achter vandaan!"

Het was een wonder. Ik kon m'n ogen niet van hem afhouden. Wauw! Hij is terug! Z'n ogen waren weer de zachtste ogen die me ooit gezien hadden. De ogen die ik kende van de foto uit onze begintijd. Zijn praten en luisteren hadden een tempo, waar ik me bij thuis voelde. Hij had 2 blikjes bier meegebracht en een broodje met camembert-hoewel-het-brie was. Omdat broodjes camembert het lekkerste waren ooit op de fietsvakantie van Biarritz naar Perpignan, waar de eerste pelgrims naar Santiago ons deden besluiten om ooit zelf deze pelgrimstocht te gaan doen.

We zaten op de grond, voor de pilaar, in onze gerieflijkste kleermakerzit. We praatten en praatten en ik kon m'n ogen niet van hem af houden. Wat een sensatie om Lucas z'n gebaren terug te zien terwijl z'n uiterlijk zo veranderd was! En toen we klaar waren met eten en drinken, ging ik gewoon om hem heen op z'n schoot zitten. Buik tegen buik. Kruis tegen kruis. Op het plein van de Cathedral. Schaamteloos. En voelde dat m'n hele lijf hem nog kende.

Nadat we het plein zo goed hadden leren kennen, was de Cathedral aan de beurt. Lucas was er al eerder geweest en hij wilde het me graag laten zien. Nu heb ik al heel wat kerken gezien van binnen, maar het goud in de kathedraal van Santiago de Compostella benam de adem. En zo getroffen ken ik mij niet, bij de aanblik van rijkdom.

Maar dat was niet wat Lucas me wilde laten zien. Hij nam me mee naar de plek, waar hij zelf van onder de indruk was geweest: een zitplaats onder het orgel. Zo'n orgel had ik ook nog nooit gezien. Een enorm uitgebreid houtsnijwerk, dat nieuwsgierig maakte hoe het zou klinken. Maar het maakte geen geluid. We zaten daar, in stilte, een beetje onwennig afstemmend tussen deze zorgvuldig vormgegeven rijkdommen.

Toen we opstonden werden we aangesproken door een wat gedrongen vrouwtje, die dacht te weten wat wij zochten: het beeld van St. Jacobus. We lieten ons meevoeren, enigszins nieuwsgierig naar het beroemde beeld dat alle pelgrims dankbaar zouden huggen, maar zagen de lange rij, die onze geringe hugbehoefte niet aanwakkerde. Liever liepen we langs de andere beelden die te zien waren. En daarna hadden we de Cathedral gedaan.

We waren uit Fisterra vertrokken met een Blabla-car. De kennis van de eigenaresse van l'Espirale bleek een iets officiëlere vervoersfunctie te hebben dan we hadden begrepen. Ze was met ons meegelopen van het hostel naar de plek waar hij ons op zou pikken en had afscheid van ons genomen alsof ze werkelijk van ons was gaan houden. En wij van haar. We bleken niet te kunnen kiezen, waar hij ons in Santiago zou afzetten. Het werd het station.

En, pelgrims als we waren, besloten we gewoon te gaan lopen. Weer onze neus achterna te gaan om de Cathedral te vinden. Alhoewel... één keer hebben we gevraagd. Nou ik dan. Lucas heeft een trefzekerder richtinggevoel dan ik en had al een paar dagen door de stad gelopen, voordat ik aankwam. Met vreugde vonden we een supermarkt terug, die hij al een tijdje kwijt was geweest.

Waar we de souvenir-tjes voor de burens konden kopen: tietenkaasjes, waarvan het verhaal gaat dat ze door de boeren gemaakt werden als antwoord op een kuise maatregel om de borsten van een vrouwenbeeld weg te halen omdat een mannenbeeld er glimlachend naar keek. Daarna vonden we ook het parkje weer terug. En dáárna was het natuurlijk een eitje.

Vanaf de Cathedraal was het makkelijk om Roots & Boots te vinden, onze slaapplek in Santiago. We kregen van Phillippe de zolderkamer voor 2. Fijn, omdat we de volgende ochtend om 5 uur een taxi naar het vliegveld moesten hebben.

Ontdaan van rugzakken en kaasjes waren we weer vrij om ons als vers aangekomen pelgrims te gedragen. Zullen we nog een keer naar de Cathedraal? Laten we nog een keer naar de Cathedraal.

Deze keer gingen we meer vooraan zitten, met ons gezicht naar de exorbitante uitspanning van goud. Het duurde niet lang, of ik zat al weer op de knieën, in de bidhouding. Het gebed ging verder waar het de vorige keer gebleven was, de dankbaarheid voor alles waar ik in geloofd had. Maar deze keer nog verdiept door de laatste dagen in Fisterra. Dat ik in de liefde voor Lucas geloofd had.

Ik deed m'n bril af en zag dat Lucas z'n hand uitstreekte om hem aan te nemen. En toen m'n tranen op waren, wilde ik het goud zien met eigen ogen, zo bijziend als ik was. Ik dacht dat ik het beter zou begrijpen, zonder bril.

Dus ik keek en keek en moest bekennen dat ik toch eigenlijk niet zo veel zag. Dat verveelde me.

Ik ging naast Lucas zitten en vroeg hem of hij het me kon beschrijven, wat hij zag, zodat ik zijn ogen kon volgen. Engelen, geloof ik, dat hij beschreef. En het beroemde wierookvat dat ergens rondhing. Strijders ook, toch? En op een gegeven moment ook het beeld van St. Jacobus. En de mensen die daar achterlangs liepen. Dat vond ik een beetje gek. Als je St. Jacobus wilt omhelzen, wil je dat toch face-to-face doen, dacht ik zo. "Nee," zei Lucas, "ze huggen hem niet: ze leggen hun hand op z'n schouder.""

Dàt deed iets met me. Ze vroegen geen omhelzing bij het aankomen na hun lange reis, de pelgrims, ze stelden zich àchter hem. En mijn vader heette Jacobus.

Dat wilde ik ook! Lucas zag me en ging mee. In de rij kon ik hem pas vertellen, welk beeld daar bij hoorde. In mijn katholieke opvoeding maakte ik het ritueel van "het vormen" mee. Dat werd vooral zo plechtig omdat ik de volle aandacht van mijn ouders had, in dat moment. Een zeldzaamheid in een gezin van 8 kinderen.

Ik liep door het kerkpad, naar voren, naar de bisschop. Mijn moeder liep rechts van mij en had haar hand op m'n rechterschouder. Mijn vader liep links van mij en had zijn hand op m'n linkerschouder. Zo liepen we naar voren, een paar gewichtige meters maar. En aangekomen bij de bisschop zeiden ze: "Dit is onze Joke." Geen idee meer wat de bisschop zei. Hiermee was het vormen voor mij gedaan.

Dus dit was wat we gingen doen. Achter St. Jacobus staan. Ik aan z'n rechterkant en Lucas aan z'n linkerkant. We legden ieder een hand op z'n schouder en zeiden: "Dit is onze Jaap." En ik geloof dat ik nog zei: "Hij heeft goed voor ons gezorgd." Zoiets.

Ons àchter m'n vader verklaren in plaats van zijn liefde verlangen deed iets groots. Het welde in ons op. Het overstroomde onze ogen. Terwijl we al weer door liepen, ruimte makend voor de volgenden in de rij. We liepen naar de uitgang. Lucas vroeg zich in tranen af of hij wel goed voor ons had gezorgd. En, hoewel ik wist van de tijden dat ik - bitter in mijn verliesogen - had gedacht dat hij níet goed voor ons zorgde, wist ik nu zeker - alles meenemend, ook de bitterheid - dat zijn zorgen precies had gepast op alles wat ik was. Zodat ik was gaan weten, wie ik was.

Ik geloof, dat ik het goud had begrepen.

